

Analys av
OBOS Damallsvenska klubbarnas
ekonomier 2022

Svenska Fotbollförbundet
Julia Ericson

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	4
OBOS Damallsvenska klubbarnas resultat	5
OBOS Damallsvenska klubbarnas intäkter	8
OBOS Damallsvenska klubbarnas kostnader.....	13
Elitlicensens regler i korthet.....	19
OBOS Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet.....	20

Sammanfattning

• Resultat sammantaget klubbarna	- 37 834 tkr	(2021: - 26 057 tkr)
• Intäkt klubbgenomsnitt	+13 256 tkr	(2021: +12 407 tkr)
• Intäkt median	+11 011 tkr	(2021: +11 165 tkr)
• Kostnader klubbgenomsnitt	- 16 058 tkr	(2021: -14 564 tkr)
• Kostnader median	- 13 108 tkr	(2021: -12 434 tkr)
• Eget kapital totalt	+461 016 tkr	
• Eget kapital (exkl. dubbelklubbar)	+ 2 454 tkr	(2021 : +6 278 tkr)
• Soliditet samtliga / exkl dubbelklubbar	49% / 8%	(2021: 37% / 17%)

Klubbarna redovisade för år 2022 ett sammantaget underskott av fotbollsverksamheten uppgående till -37 834 tkr (2021: -26 057 tkr). Dock härleds – 33 511 tkr av detta underskott till de fyra dubbelklubbarna AIK, Djurgårdens IF FF, Hammarby och IF Brommapojkarna som för denna rapport enbart redovisar damfotbollsverksamhetens resultat. Dubbelklubbarna redovisar kostnader i nivå med övriga klubbar men intäkter som ligger långt under snittet, vilket antingen beror på att de inte har redovisningen uppdelad på herr och dam för gemensamma intäkter och därmed inte redovisar dessa för damfotbollsverksamheten, alternativt att herrfotbollsverksamheten bekostar damfotbollsverksamheten. Övriga 10 klubbar redovisar ett sammanlagt underskott på -4 323 tkr, vilket är lågt men fortfarande i linje med det totala resultatet de senaste fem åren. Driftresultatet, exklusive UWCL netto och spelaromsättningsnetto, uppgår när dubbelklubbarna exkluderats till -13 894 tkr. Sex av dessa tio klubbar redovisar driftunderskott över -1 mkr vilket ger något oroande signaler.

Snittintäkten ökade 2022 med ca 7 % till 13 256 tkr (2021: 12 407 tkr). Medianintäkten uppgick för 2022 till 11 911 tkr (2021: 11 163 tkr). Samtidigt fortsätter klubbarnas kostnader att öka. Snittkostnaden uppgick 2022 till 16 058 tkr (2021: 14 564 tkr) Mediankostnaden uppgick till 13 108 tkr (2021: 12 434 tkr). Samtliga klubbar i OBOS Damallsvenskan redovisar för första gången kostnader över 10 mkr.

Det samlade egna kapitalet för OBOS Damallsvenskan var 2022 + 461 016 tkr. När dubbelklubbarna exkluderats uppgick det egna kapitalet för övriga 10 klubbar till + 2 454 tkr. Detta tydliggör skillnaden i de ekonomiska förutsättningarna som finns. Den vitt skilda ekonomiska situationen för dubbelklubbarna och övriga klubbar framkommer även av nyckeltalet soliditet. Den sammantagna soliditeten för klubbarna i OBOS Damallsvenskan uppgick 31 december 2022 till 49%, med dubbelklubbarna exkluderade uppgick soliditeten till låga 8%.

Att enbart redovisa de övriga 10 klubbarna synliggör även att dessa klubbar har en utmaning framför sig för att nå långsiktig finansiell hållbarhet. Med tanke på att det redovisade resultatet i OBOS Damallsvenskan 2022, dubbelklubbarna exkluderade, var – 4 323 tkr och det samlade driftresultatet för dessa var -13 894 tkr ser det ut som att flera klubbar behöver vara beredda att reducera kostnader redan 2023 för att gå ur 2023 med positiva egna kapital och i förlängningen klara ekonomin i klubbarna.

Inledning

Svenska Fotbollförbundet (SvFF) har kartlagt det ekonomiska utfallet i klubbarna i OBOS Damallsvenskan för år 2022. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av klubbarna samt deras årsredovisningar, vilka är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer. Inrapporterade siffror från tidigare år finns med som jämförelsetal.

2022 ökade antalet platser i OBOS Damallsvenskan från 12 till 14, vilket gör att de totala intäkterna och kostnaderna i serien ökat mycket under 2022. År 2019 ingår enbart elva klubbar i underlaget då Kungsbacka DFF inte inkom med någon redovisning. För år 2017 ingår enbart 10 klubbar i underlaget då Djurgårdens IF FF och Hammarby IF FF exkluderades ur analysen, då klubbarna detta år redovisade hela föreningen, inklusive dess omfattande pojkverksamhet. 2014 ingår elva klubbar i underlaget på grund av att Tyresö Fotboll AB utgick ur serien. För att få jämförbara siffror mellan åren presenteras därför även genomsnittintäkten och genomsnittskostnaden per klubb.

Sammansättningen av klubbarna i OBOS Damallsvenskan förändras över åren. Från att i många år ha bestått av nästan enbart fotbollsföreningar med uteslutande dam/flickfotbollsverksamhet har de senaste åren fotbollsföreningar med herrfotbollsverksamhet på elitnivå tagit en större andel av platserna i damernas högsta serie. Ett troligt scenario är att denna utveckling kommer fortsätta då klubbar som spelar i herrarnas högstaligor runt om i Europa de senaste åren även satsat på damfotboll, eftersom detta inte bara är en inhemsk trend utan ett bredare fenomen är det troligt att denna trend fortsätter. Dessa klubbar som bedriver både herrfotboll och damfotboll på elitnivå benämns i denna rapport för dubbelklubbar. Utöver dubbelklubbarna samt de fotbollsföreningar som enbart bedriver dam/flickfotbollsverksamhet finns i OBOS damallsvenskan även flersektionsföreningar som bedriver olika idrotter. Målsättningen för denna analys är att den inrapporterade resultaträkningen enbart ska omfatta dam- och flickfotbollsverksamheten i klubbarna, vilket medför att intäkter och kostnader skiljer sig från årsredovisningarna i en del av klubbarna. Balansräkningen, inklusive det egna kapitalet omfattar dock hela föreningen alternativt föreningskoncernen.

Sammansättningen i 2022 års OBOS Damallsvenskan var nio fotbollsföreningar med enbart dam/flickfotbollsverksamhet, fyra dubbelklubbar och en flersektionsförening. Observera att denna indelning främst har sin grund i de juridiska enheterna och som följd hur årsredovisningarna presenteras. I indelningen tas inte hänsyn till om en damfotbollsförening ingår i samma organisation som förening med herrfotboll, eller damfotbollsförening som är del av en större alliansförening. I 2021 års OBOS Damallsvenskan deltog fyra klubbar som inte är rena damfotbollsföreningar, tre dubbelklubbar och en flersektionsförening, 2020 var det två klubbar som inte var rena damfotbollsföreningar.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i tkr om ej annat anges.

OBOS Damallsvenska klubbarnas resultat

Tabellen nedan presenterar resultatet för klubbarna i OBOS Damallsvenskan för de fem senaste åren. Driftresultatet presenteras exklusive nettoresultat från UWCL och spelaromsättning.

Resultatets beståndsdelar och utveckling åren 2018–2022, tkr

	<u>2022</u>	<u>2021*</u>	<u>2020</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Driftresultat exkl. UWCL, spelaroms.	-48 208	-37 975	-7 225	-7 978	-12 923
UWCL netto	6 951	7 781	2 052	2 265	2 258
Spelaromsättningsnetto	2 028	4 318	167	-193	430
Finansnetto	1 416	-136	27	65	75
Resultat före EO, bokslutsdisp &skatt	-37 813	-26 012	-4 979	-5 841	-10 160
Extrord poster & bokslutsdisp & skatt	-21	-45	0	0	11 472
Redovisat resultat	-37 834	-26 057	-4 979	-5 841	1 312

Tabell 1

* korrigerat UWCL netto 2021 jämfört med 2021 års analys

De 14 klubbarna i OBOS Damallsvenskan redovisade år 2022 tillsammans ett driftsresultat uppgående till -48 208 tkr (2021: -37 975 tkr). Årets stora driftsunderskott har sin förklaring i att de fyra dubbelklubbarna redovisar stora driftsunderskott, totalt -34 314 tkr, övriga klubbar -13 894 tkr, se vidare tabell 2. Även 2021 berodde en stor del av driftsunderskottet på seriens tre dubbelklubbar som redovisade ett driftsunderskott på totalt -18 866 tkr och övriga klubbar redovisade driftsunderskott till totalt -19 109 tkr. Även om dubbelklubbarna påverkar stort visar exkluderingen av dessa att även övriga klubbar redovisar betydligt större driftsunderskott än tidigare, vilket kan vara en varningssignal om att klubbarna inte har hållbara ekonomier och eventuellt att det blivit svårare ekonomiska tider för klubbarna.

Resultatet från UWCL uppgick 2022 till 6 951 tkr (2021: 7 781 tkr). De två senaste årens resultat från UWCL är därmed betydligt bättre än tidigare års resultat. Intäkterna från UWCL höjdes avsevärt 2021 vilket till stor del beror på ökade ersättningar från UEFA vilket förklaras mer under tabell 3.

Spelaromsättningsnettot (spelarrättighetsköp, spelarrättighetsförsäljning samt in- och uthyrning av spelare) uppgick till 2 028 tkr (2021: 4 318 tkr). Som framgår av tabell 2 redovisar BK Häcken FF ett spelaromsättningsnetto om - 1 640 tkr samtidigt som FC Rosengård år 2021 redovisade +3 246 tkr i spelaromsättningsnetto. Båda dessa siffror sticker ut från tidigare rapporterade siffror för klubbarna i OBOS Damallsvenskan, och ger en föraning om att marknaden för spelarrättigheter inom damfotbollen i Europa är i förändring.

Klubbarna i OBOS Damallsvenskan redovisade år 2022 tillsammans ett resultat på sista raden på -37 834 tkr (-26 057 tkr). De fyra dubbelklubbarna redovisar stora underskott, totalt -33 511 tkr. 2021 redovisade seriens tre dubbelklubbar ett totalt underskott på -19 065 tkr. Övriga tio klubbar redovisar 2022 ett resultat på -4 323 tkr, vilket är lågt men fortfarande i

linje med det totala resultatet de senaste fem åren. Att UWCL och spelarrättighetsförsäljning spelar en allt större roll för klubbarna blir därmed tydligt.

Resultat per klubb 2022, tkr

		<u>Redovisat</u>	<u>Driftresultat</u>	<u>UWCL</u>		<u>Finans-</u>	<u>Boksluts-</u>
		<u>resultat</u>	<u>ex UWCL,</u>	<u>netto</u>	<u>Spelaroms.netto</u>	<u>netto</u>	<u>disp, EO,</u>
			<u>spelaroms</u>				<u>skatt</u>
Eskilstuna United DFF	1	607	243	0	383	-19	0
Linköpings FC	1	19	-1 592	0	450	1 161	0
BK Häcken FF	1	3	-1 374	3 020	-1 640	-3	0
IFK Kalmar	1	-224	-216	0	0	-8	0
Piteå IF DFF	1	-280	-176	0	-101	-3	0
Vittsjö GIK	2	-627	-941	0	0	314	0
Kristianstads DFF	1	-633	-1 546	0	926	-3	-10
FC Rosengård	1	-786	-5 574	3 931	858	-1	0
Umeå IK FF	1	-1 117	-1 116	0	0	-1	0
KIF Örebro DFF	1	-1 285	-1 602	0	349	-21	-11
IF Brommapojkarna	3	-4 454	-4 410	0	-44	0	0
Djurgårdens IF FF	3	-6 882	-6 882	0	0	0	0
AIK	3	-10 926	-11 788	0	862	0	0
Hammarby	3	-11 249	-11 234	0	-15	0	0
Totalt		-37 834	-48 208	6 951	2 028	1 416	-21

Tabell 2

Föreningarna har rapporterat resultaträkning och balansräkning till SvFF enligt följande, vilket även gäller i kommande avsnitt avseende övrig ekonomi.

- 1) Damfotbollsförening redovisar föreningen i sin helhet
- 2) Flersektionsförening, resultat gäller enbart dam/flickfotboll, det egna kapitalet avser hela föreningen.
- 3) Resultatet avser dam/flickverksamheten, egna kapitalet avser hela föreningskoncernen

I driftresultatet är UWCL, spelaromsättningsnetto, finansnetto, bokslutsdispositioner, extraordinära poster och skatt exkluderade. I det redovisade resultatet är samtliga poster inkluderade.

Som framkommer av tabell 2 redovisar enbart tre klubbar överskott, motsvarande siffra föregående år var två. Som konstaterats tidigare redovisar dubbelklubbarna Hammarby, AIK, Djurgårdens IF FF och IF Brommapojkarna stora underskott, där Hammarby och AIK sticker ut. Som framgår av tabell 5 och 10 är det inte kostnaderna som sticker ut för dubbelklubbarna utan de låga intäkterna. Samtidigt bör påpekas att klubbarna har en del gemensamma intäkter och kostnader som inte fördelas vilket kan göra resultatet något missvisande. Dock kvarstår det uppenbara att dubbelklubbar har ekonomiska muskler att bedriva elitverksamhet på damsidan utan att behöva ägna en stor del av det dagliga arbetet åt att få ekonomin i verksamheten att gå runt. Åren 2016 - 2020 redovisade årligen 6-7 klubbar överskott, med 2017 som en toppnotering då hela 9 klubbar redovisade överskott. Det bör därför kunna konstateras att det ser ekonomiskt tuffare ut för klubbarna i OBOS Damallsvenskan. I avsnittet gällande intäkter kan dock konstateras att det inte är intäkterna

som blivit lägre utan som konstateras i avsnittet gällande kostnader, är det kostnaderna som ökat desto mer.

Som framkommer av tabellen var UWCL-spelet betydande för både BK Häcken FF och FC Rosengård för att nå bra resultat, även om FC Rosengård fortfarande redovisar ett negativt resultat. Sex klubbar redovisar positiva spelaromsättningsnetton. BK Häcken FF sticker ut med ett negativt spelaromsättningsnetto på -1 640 tkr. Båda dessa poster spelar en alltmer avgörande roll för klubbarna, då skillnaden mellan driftresultatet och det redovisade resultatet är större för klubbarna än tidigare år.

Anmärkningsvärt är att Eskilstuna United DFF som enda klubb redovisar positivt driftresultat. Eskilstuna United DFF beviljades inte elitlicens för OBOS Damallsvenskan för säsongen 2024 då föreningen redovisade negativt eget kapital per den 31 augusti 2022, efter att ha redovisat negativt eget kapital i flera årsredovisningar. Siffrorna speglar troligtvis en klubb som jobbade hårt för att uppfylla elitlicenskraven men där de avgörande åtgärderna kom senare än vad som krävdes och genererade seriens största överskott och ett positivt eget kapital först till årsbokslutet 31 december 2022, se tabell 12.

OBOS Damallsvenska klubbarnas intäkter

Nedan redovisas totala intäkter för de numera 14 lag som ingår i serie. Föregående år och tidigare år ingick 12 lag i serien. År 2019 ingår dock elva klubbar i underlaget då Kungsbacka DFF inte inkom med någon redovisning. För år 2017 ingår enbart 10 klubbar i underlaget då Djurgårdens IF FF och Hammarby IF FF exkluderades ur analysen, då klubbarna detta år redovisade hela föreningen, inklusive dess omfattande pojktivksamhet. 2014 ingick elva klubbar i underlaget på grund av att Tyresö Fotboll AB utgick ur serien. För att bättre kunna jämföra intäkterna över åren har även genomsnitt per klubb samt medianintäkt för de totala intäkterna tagits med.

OBOS Damallsvenska klubbarnas totala intäkter, exklusive finansiella och extraordinära intäkter åren 2013 – 2022, tkr

	<u>2022*</u>	<u>2021**</u>	<u>2020</u>	<u>2019*</u>	<u>2018</u>	<u>2017*</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014*</u>	<u>2013</u>
Driftsintäkter exkl										
spelarförs.UWCL	169 388	132 765	125 567	113 358	114 574	100 165	117 462	98 311	92 099	96 949
UWCL	10 351	9 834	2 798	2 873	3 122	1 127	2 430	1 760	1 227	2 083
Spelarförsäljning	5 841	6 290	695	1 274	582	3 649	548	1 374	136	316
* Totalt	185 580	148 889	129 060	117 505	118 278	104 941	120 440	101 445	93 462	99 348
* Gnmsnitt tot int.	13 256	12 407	10 755	10 682	9 857	10 494	10 037	8 454	8 497	8 279
* Medianintäkt tot.	11 911	11 165	9 639	11 067	9 178	9 346	7 455	7 268	7 258	7 046
* Drift i % av tot.	91%	89%	97%	96%	97%	95%	98%	97%	99%	98%
* Tillväxttakt tot. %	7%	15%	1%	8%	-6%	5%	19%	-1%	3%	9%

Tabell 3

*2022 utökades OBOS Damallsvenskan till 14 klubbar från tidigare 12. 2019 innehöll redovisning för 11 klubbar, 2017 10 klubbar, 2014 11 klubbar

** resultatet för UWCL för 2021 har korrigerat från 2021 års analys, då vissa ersättningar saknades.

Den genomsnittliga totala intäkten per klubb, exklusive finansiella och extraordinära intäkter uppgick till 13 256 tkr att jämföra med 12 407 tkr för år 2021, vilket är en ökning med 7%. Ökningen jämfört med 2019 var 24%. Ett mer rättvisande redskap för att jämföra intäktsutvecklingen på längre sikt är att jämföra medianintäkten. Då behöver inte hänsyn tas till de klubbar som av olika anledningar redovisar extremt höga eller extremt låga intäkter, exempelvis om herrsektion ingått i redovisningen vissa år eller om det som i dubbelklubbarnas fall är osäkert om alla intäkter för damfotbollsverksamheten ingår i rapporteringen. För 2022 var medianintäkten 11 911 tkr, en ökning med ca 7% jämfört med föregående år. Medianintäkten ökade gentemot 2019 med 8%. Se vidare tabell 5 som visar intäktsökningarna redovisade för respektive klubb.

Medianintäkten visar även tydliga skiften från att mellan 2013-2016 legat stabilt runt 7 mkr, mellan 2017-2018 uppgå till ca 9 mkr för att 2019 och framåt (pandemiåret 2020 borträknat) nå över 11 mkr. Det återstår att se om 2022 var ytterligare ett mindre trendbrott där medianintäkten kryper närmre 12 mkr. Klart är att den genomsnittliga intäkten ökat med ca 35 % sedan 2018 och med cirka 60% sedan 2013.

Årets spelarrättighetsförsäljning uppgår till 5 841 tkr (2021: 6 290 tkr). Hela sju klubbar har rapporterat spelarrättighetsförsäljningar på över 350 tkr, varav fyra klubbar över 900 tkr. Om trenden en tid varit att det är några få spelarrättigheter som har sålts dyrt har det nu snarare blivit flera spelarrättigheter som är del av den stora intäktsökningen för spelarrättigheter. De två senaste årens intäkter från spelarrättighetsförsäljningar är ett tydligt trendbrott från tidigare år då intäkterna redovisades till under 1,5 mkr årligen, 2017 undantaget.

UEFA Womens Champions League

Inför säsongen 2021/2022 ändrade UEFA formatet av UEFA Womens Champions League. De sex högst rankade nationerna inom UEFA får tre platser till UWCL, vilket hittills inneburit tre platser för Sverige. Turneringens nya upplägg innebär gruppspel i oktober till december med fyra grupper om fyra lag vardera. Inför samma säsong presenterade UEFA en ny distribueringsmodell från UWCL-spelet. Ersättningarna från UWCL ökade väsentligt då ersättningarna till Europas klubbar fyrdubblades till 24 miljoner euro. Den nya modellen består dels i väsentligt högre ersättningar till deltagande lag, exempelvis tilldelas klubbarna som når gruppspellet minst 400 k euro, vilket motsvarar cirka fem gånger det belopp en klubb tidigare erhöll för avancemang till åttondelsfinal. En annan nyhet är att UEFA inför en solidaritetsersättning där 23% av de totala pengarna som distribueras tilldelas klubbarna i Europas nationella högstaligor som inte kvalificerat sig till UWCL. Observera dock att dessa solidaritetsersättningar inte redovisas under UWCL i denna analys. De två senaste årens dramatiska öknings från UWCL är direkt kopplade till de ökade ersättningsnivåerna till deltagande lag.

Ettan och tvåan i OBOS Damallsvenskan 2021 gick in i UWCL 2022/2023 i omgång 2 hösten 2022. FC Rosengård vann dubbelmötet mot SK Brann och tog sig därmed vidare till gruppspellet mot Barcelona, Bayern Munchen och SL Benfica, men lyckades inte ta sig vidare till slutspel. BK Häcken FF lyckades inte ta sig förbi PSG i dubbelmötet för att kvalificera sig för gruppspellet. Trean i OBOS Damallsvenskan 2021, Kristianstads DFF, gick in i första omgången som spelades i form av en miniturnering, men lyckades inte ta sig vidare därifrån till omgång 2.

I 2021/2022 års UWCL slog BK Häcken FF ut Vålerenga i omgång 2 och gick vidare till gruppspel där de inte tog sig vidare till slutspel. FC Rosengård åkte ut i omgång 2 mot Hoffenheim. Kristianstads DFF spelade även detta år första omgångens miniturnering där det tog stopp. Säsongen 2020/2021 spelade BK Häcken FF (då Kopparbergs/Göteborg FC) och FC Rosengård UWCL där de går in i turneringen i round of 32. För Kopparbergs/Göteborg FC tar europaspelet slut där medan FC Rosengård spelar sig vidare till en kvartsfinal där de åker ut mot Bayern München. Säsongen 2019/2020 tog Piteå IF DFF samt BK Häcken FF (då Kopparbergs/Göteborg FC) platserna till UWCL, där båda lagen nådde sextondelsfinal. Under säsongen 2018/2019 deltog likt säsongen dessförinnan FC Rosengård samt Linköpings FC i europaspelet, båda klubbarna nådde kvartsfinal. I tabell 3 ses tidigare en topp för UWCL-ersättning för år 2018, vilket dels berodde på ett framgångsrikt UWCL spel för deltagande klubbar, dels att UEFA inför detta år höjda ersättningsnivåerna. Förutom ersättningen från UWCL ingår på rad UWCL i tabell 3 även publik- och övriga matchintäkter för dessa matcher vilka påverkats år 2021 och 2020 till följd av Corona-pandemin och restriktionerna som klubbarna haft att förhålla sig till.

Intäktsjämförelse åren 2022, 2021, 2020 samt 2019, tkr

	<u>2022</u>	<u>Andel</u>	<u>2021</u>	<u>Andel</u>	<u>2020</u>	<u>Andel</u>	<u>2019</u>	<u>Andel</u>
Reklam & sponsring	70 080	37%	50 216	34%	59 329	46%	56 866	48%
Bidrag och gåvor	26 911	14%	25 538	17%	29 988	23%	21 588	18%
Medel gemensamma avtal	24 208	13%	19 483	13%	18 202	14%	13 547	12%
Publik- och övr matchintäkter	13 502	7%	6 280	4%	1 906	1%	6 099	5%
UWCL	10 351	6%	9 834	7%	2 798	2%	2 873	2%
Medlemsintäkter	3 682	2%	2 072	1%	1 905	1%	1 658	1%
Övriga intäkter	31 005	17%	29 075	20%	14 237	11%	13600	12%
* Summa drift exkl spelarförs	179 739	96%	142 498	96%	128 366	99%	116 231	99%
Spelarförsäljning, inkl uthyrning	5 841	3%	6 391	4%	695	1%	1274	1%
*Totalt exkl finans och e.o.	185 580	99%	148 889	100%	129 060	100%	117 505	100%
Finansiella intäkter	1 587	1%	68	0%	130	0%	199	0%
Extraordinärt & bokslutsdisp	21	0%	0	0%	0	0%	0	0%
* Totala intäkter	187 188	100%	148 957	100%	129 191	100%	117 704	100%

Tabell 4

De totala siffrorna är i år en summering av OBOS damallsvenskans 14 lag, jämförelseåren innehåller 12 lag förutom 2019 som enbart innehåller 11 lag. Respektive intäktspost andel av de totala intäkterna berörs inte av att underlaget innehåller olika antal lag.

Reklam- och sponsorintäkter är som tidigare den klart viktigaste posten. Mellan 2015–2020 låg dessa intäkter på mellan 46–50% av de totala intäkterna. Vid en första anblick ser denna andel ut att ha sjunkit väsentligt de två senaste åren. Anledningen är dock att AIK, Djurgårdens IF FF och Hammarby redovisar inga eller extremt låga sponsor- och reklamintäkter då de inte har de gemensamma delarna uppdelade i redovisningen. Exkluderas dessa tre klubbar ur rapporteringen blir årets andel av totala intäkter istället 41 %, vilket visserligen är högre än 2021 men fortsatt lägre än tidigare år. Mer intressant blir det att titta på spridningen avseende dessa återstående 10 klubbar. Fem klubbar redovisar reklam- och sponsorintäkter runt 50% av totala intäkter, fyra klubbar redovisar reklam- och sponsorintäkter runt 30 % av totala intäkter och en klubb redovisar runt 20 % av totala intäkter. En anledning till att reklam- och sponsorintäkternas andel av den totala intäkten sjunkit är att flera klubbar tappade partners under pandemin. Med rådande ekonomiska läge har det troligtvis inte underlättat för klubbarna att få tillbaka dessa och hitta nya partners.

Andelen bidrag och gåvor uppgick till 14% och är klart lägre än jämförelseåren i tabell 4. Topppnoteringen 2020 är en effekt av att klubbarna erhöll kompensation via RF för uteblivna intäkter på grund av Coronapandemin. Även under första halvåret 2021 kunde klubbarna söka kompensation men inte i samma utsträckning som 2020.

Intäktsposten "Medel gemensamma avtal", är tänkt att inkludera alla de ersättningar som klubbarna får via EFD. Dessa medel innehåller ersättningar från OBOS, Svenska Spel, spelarutvecklingsmedel, gemensamma marknadsprojekt och diverse övrigt. Dessa medel står 2022 för 13 % av de totala intäkterna vilket är samma andel som föregående år.

Publik och övriga matchintäkter ökade kraftigt från 6,3 till 13,5 mkr, alltså 7% av totala intäkter. Klubbarna har därmed återhämtat sig från pandemiåren och överträffar andelen från 2017 och 2018 då 6 % av totala intäkter kom från publik och övriga matchintäkter. Dock ska sägas att Hammarby likt föregående år stod för cirka en tredjedel av publikintäkterna (övriga matchintäkter exkluderat), med ett publiksnitt på 2 391 på hemmamatcher. 2019 var publiksnittet mellan 1000-1500 för de fem klubbar med högst publiksnitt i OBOS Damallsvenskan, 2022 var publiksnittet strax över 900 för de fyra främsta klubbarna med högst publiksnitt, förutom Hammarby. 2019 var likt 2023 mästerskapsår, därav blir jämförelsen extra intressant i nästkommande års analys för 2023.

UWCL-ersättningen har, som tidigare konstaterats, blivit högre de senaste två åren och står nu för en större andel av de totala intäkterna. Dessa uppgår 2022 till 6 % av totala intäkter (2021: 7%), tidigare år låg dessa intäkter på runt 2 % av totala intäkter. Detta påverkar således hela damallsvenskans ekonomi och uppenbart är det en väsentlig intäkt för ettan och tvåan i serien.

Intäkter per klubb 2022, 2021, 2020 och 2019, tkr

	<u>År 2022</u>	<u>År 2021</u>	<u>År 2020</u>	<u>År 2019</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändring</u>
	<u>Intäkter</u>	<u>Intäkter</u>	<u>Intäkter</u>	<u>Intäkter</u>	<u>2022-2021</u>	<u>2019-2022</u>
FC Rosengård	34 788	30 771	23 760	24 842	13%	40%
BK Häcken FF/Kopparbergs	30 018	21 741	13 974	13 363	38%	125%
Eskilstuna United DFF	19 187	18 702	14 494	14 198	3%	35%
Linköpings FC	13 597	15 018	11 335	16 247	-9%	-16%
Piteå IF DFF	12 716	11 827	11 916	13 166	8%	-3%
Kristianstads DFF	12 470	13 134	9 390	8 107	-5%	54%
IFK Kalmar	11 948	Elitettan	Elitettan	Elitettan	-	-
KIF Örebro DFF	11 873	10 504	9 490	7 290	13%	63%
Umeå IK FF	10 271	Elitettan	8 165	Elitettan	-	-
Vittsjö GIK	9 125	7 325	7 340	6 521	25%	40%
IF Brommapojkarna	6 044	Elitettan	Elitettan	Elitettan	-	-
Hammarby	5 611	4 943	Elitettan	Elitettan	14%	-
Djurgårdens IF FF	4 997	3 781	1 816	1 542	32%	224%
AIK	2 935	2 073	Elitettan	Elitettan	42%	-
Växjö	Elitettan	9 072	9 787	11 067	-	-
IK Uppsala Fotboll	Elitettan	Elitettan	7 593	Elitettan	-	-
IF Limhamn Bunkeflo	-	-	-	1 162	-	-
* Totalt	185 580	148 889	129 060	117 505		

Tabell 5

I tabell 5 redovisas klubbarnas intäkter inklusive både spelarrättighetsförsäljning och UWCL, men exklusive finansiella och extraordinära intäkter. Förändring mellan åren 2022 och 2021 samt 2019 redovisas i procent. 2019 tas med eftersom 2020 var präglad av pandemin vilket påverkade föreningarnas ekonomier.

I tabellen framgår fortsatt att FC Rosengård har högst intäkter, men i år är glappet till den andra klubben inte lika stort som tidigare. FC Rosengård ökar fortfarande sina intäkter (13% gentemot föregående år och 40% gentemot 2019). BK Häcken FF:s snabba tillväxt synliggörs i tabellen, de totala intäkterna har ökat med 38% gentemot 2021 och 125 % gentemot 2019. Observera dock att för 2019 och 2020 avser siffrorna Kopparbergs/Göteborgs FC innan de bytte namn till BK Häcken FF och blev en del av storföreningen BK Häckens organisation, vilket givetvis gett helt andra förutsättningar till organisationsutveckling. FC Rosengård och BK Häcken FF står för ca 35 % av seriens totala intäkter, vilket är i nivå med föregående år (37,5%). Dock bör sägas att denna siffra inte är helt rättvisande då, som framkommer från tabell 5 storklubbarna och tillika dubbelklubbarna IF Brommapojkarna, Hammarby, Djurgårdens IF FF och AIK redovisar extremt låga intäkter. Huruvida detta beror på att de inte har redovisningen uppdelad på herr och dam för gemensamma intäkter och därmed inte redovisar dessa för damfotbollsverksamheten, eller om herrfotbollsverksamheten helt enkelt bär damfotbollsverksamheten vet vi inte. Klart är att klubbarna redovisar kostnaderna mer specifikt för damfotbollsverksamheten varpå tabell 10 ger en mer rättvisande bild över varje klubs ekonomi.

Exkluderas dubbelklubbarnas intäkter uppgår snittintäkterna till 16 599 tkr för de resterande 10 klubbarna (2021: 15 344 tkr) för de resterande klubbarna i OBOS Damallsvenskan. Som tabell 5 visar drar FC Rosengård och BK Häcken FF upp snittintäkten rejält. Därför blir nog ändå medianintäkten på 11 911 tkr som framkommer i tabell 3 den mest rättvisande bilden för intäktsnivåerna i en damallsvensk klubb. Därutöver noteras att hela 9 klubbar redovisar över 10 mkr i intäkter 2022.

Samtliga klubbar utom Linköpings FC och Kristianstads DFF ökar sina intäkter gentemot 2021. Linköpings FC och Piteå IF DFF utmärker sig även i att de minskat sina intäkter gentemot 2019, dock från relativt höga nivåer.

OBOS Damallsvenska klubbarnas kostnader

Nedan redovisas siffror för OBOS Damallsvenskans totala rörelsekostnader (dvs exklusive finansiella kostnader, extraordinära kostnader, bokslutsdispositioner och skatt) för de lag som ingår i serien. Observera att antalet lag inte är detsamma för varje år. Från och med år 2022 består OBOS Damallsvenskan av 14 lag mot tidigare 12 lag. År 2019 ingick elva klubbar i underlaget då Kungsbacka DFF inte inkommit med någon redovisning. För år 2017 ingick 10 klubbar då Djurgårdens IF FF och Hammarby IF exkluderades ur rapporteringen, då klubbarna detta år redovisade hela föreningen, inklusive dess omfattande pojkkverksamhet. 2014 ingick enbart elva klubbar i materialet på grund av att Tyresö Fotboll AB utgick ur serien. För att få ett mer rättvisande jämförelsetal mellan åren anges även genomsnittskostnad per klubb.

Damallsvenska klubbarnas totala rörelsekostnader åren 2013–2022, tkr

	<u>2022*</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2019*</u>	<u>2018</u>	<u>2017*</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014*</u>	<u>2013</u>
Drift ex										
spelarförv. UWCL	217 146	169 434	132 523	121 153	127 231	108 260	118 847	104 412	93 309	104 568
UWCL	3 400	2 053	746	608	900	877	1 283	1 111	933	1 297
Spelarförvärv	3 813	1 982	528	1 467	152	437	324	699	682	282
Avskrivningar	450	1 295	270	182	233	259	374	217	214	519
* Totalt	224 809	174 764	134 066	123 410	128 516	109 833	120 828	106 439	95 138	106 666
* Snitt/klubb	16 058	14 564	11 172	11 219	10 710	10 983	10 069	8 870	8 649	8 889
* Mediankostn.	13 108	12 434	9 935	11 273	9 773	10 298	8 318	7 235	6 280	7 587
*kstn.ökning i %	10%	30%	0%	5%	-2%	9%	14%	3%	-3%	
*Drift kostn. % av totalkostnad	97%	97%	99%	98%	99%	99%	98%	98%	98%	98%

Tabell 6

*2022 utökades OBOS Damallsvenskan till 14 klubbar från tidigare 12. 2019 innehöll redovisning för 11 klubbar, 2017 10 klubbar, 2014 11 klubbar

OBOS Damallsvenska klubbarnas driftkostnader år 2021 uppgick till 217 146 tkr (2021:169 434 tkr). Ökningen beror delvis på att ytterligare två klubbar tillkommit i serien. Dock framgår av tabellen att genomsnittskostnaden för seriens klubbar ökat betydligt de senaste åren från 11 219 tkr 2019 till 16 058 tkr 2022, en ökning med 43 %, från tidigare betydligt lägre svängningar. Genomsnittskostnaden ökade med 10% jämfört med 2021.

Som framkommer av tabell 10 är det två klubbar som har betydligt högre kostnader än övriga klubbar, varpå mediankostnaden kan vara ett mer rättvisande jämförelsetal för att förstå kostnadsbilden i en klubb i OBOS Damallsvenskan. Mediankostnaden ökade mellan 2019 och 2022 med 16%.

Noteras bör även att kostnad för spelarförvärv har dubblerats från föregående år och låg 2022 på helt andra nivåer än tidigare. Framhållas bör att BK Häcken FF står för en stor andel av årets spelarförvärv, vilket tydliggörs i deras spelaromsättningsnetto i tabell 2 på -1 640 tkr. Men helt klart är att allt fler klubbar betalar allt större belopp för spelarförvärven.

Som framgår av tabell 2 redovisar enbart en klubb positivt driftresultat och tre klubbar överskott på sista raden. Samtidigt, som framgår av tabell 13, redovisar nio klubbar eget kapital som är lägre än 500 tkr varav 6 klubbar har en soliditet (eget kapital/totala kapital) på lägre än 7%. Alla dessa parametrar indikerar att merparten av klubbarna i OBOS damallsvenskan har en ansträngd ekonomi för tillfället och behöver en strategi för att nå långsiktig finansiell hållbarhet. Som framkommit av avsnittet gällande intäkter har dessa inte minskat utan kontinuerligt ökat med 7 % sedan 2021, med 24% sedan 2019. Samtidigt ökade genomsnittskostnaden med 10% sedan 2021 och 43% sedan 2019. Iakttagandet medianen har medianintäkter ökat med 7% sedan 2021 och med 8 % sedan 2019, emedan mediankostnaden har ökat med 5% sedan 2021 och 16% sedan 2019.

Sammanfattningsvis kan sägas att den främsta anledningen till de två senaste årens stora underskott inte är att intäkterna blivit lägre än tidigare utan att kostnaderna har ökat. För att veta varför kostnaderna har ökat krävs mer data än vad denna rapport bygger på, men sannolikt beror en del av detta på omvärldsfaktorer såsom inflation, vilket medfört bland annat högre kostnader för resor, mat och logi (se match och träningskostnader i tabell 7 nedan) och större internationell konkurrens om spelarna, vilket medfört högre spelarlöner, se tabell 8. Oavsett anledning behöver klubbarna troligtvis skära i sina kostnader och framöver lägga mer försiktiga budgetar för att nå långsiktig finansiell hållbarhet. Nedan följer en fördjupning i de olika kostnadsdelarna.

Kostnadsjämförelse åren 2022, 2021 och 2020, tkr

Kostnadsjämförelse, bokslutsdisposition och skatt exkluderat mellan 2022, 2021 och 2020

	<u>2022</u>	<u>Andel</u>	<u>2021</u>	<u>Andel</u>	<u>2020</u>	<u>Andel</u>
Personalkostnader	139 003	62%	114 054	65%	89 622	67%
Match- & träning	43 319	19%	28 356	16%	18 993	14%
Administration	14 313	6%	7 999	5%	4 601	3%
Lokaler	4 319	2%	2 631	2%	3 445	3%
UWCL	3 400	2%	2 053	1%	746	1%
Reklam & sponsring	2 591	1%	2 155	1%	2 512	2%
Övrigt	13 601	6%	14 239	8%	13 350	10%
* Summa driftskostnader	220 546	98%	171 487	98%	133 269	99%
Spelarförvärv inkl inhyring	3 813	2%	1 982	1%	528	0%
Avskrivningar	450	0%	1 295	1%	270	0%
Finansiella kostn. mm	171	0%	204	0%	104	0%
* Totalt	224 980	100%	174 968	100%	134 170	100%

Tabell 7

Fördelningen av kostnaderna för 2022 är snarlik fördelningen föregående år. Personalkostnader är dominerande, vilket är naturligt då klubbarna bedriver tjänsteproducerande verksamhet då spelare, ledare och kanslipersonal är klubbarnas främsta resurser, och står för 62% (65%) av de totala kostnaderna. Påpekas bör att detta är den lägsta siffran de senaste fem åren, då andelen både 2018 och 2019 var 64%. Personalkostnadernas andel av föreningens totala kostnader har inte setts öka under senaste 10-årsperioden, utan befunnit sig på en relativt jämn nivå, mellan 60-70%. Dock bör

påpekas att även om personalkostnadens andel av totala kostnader blivit lägre, framkommer av tabell 8 att spelarlönerna ökat med 35% sedan 2019 och 72% sedan 2018.

Match- och träningskostnader har tagit andelar av de totala kostnaderna. Här ingår kost, resor och logi för matcher, vilket blivit dyrare i inflationens spår 2022, vilken i Sverige noterades till 8,4% under 2022. En annan möjlig anledning skulle kunna vara att klubbarna reser på ett annat sätt än tidigare.

Spelarlönernas utveckling 2013–2022, tkr

Exklusive sociala avgifter

	<u>2022*</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>2019*</u>	<u>2018</u>	<u>2017*</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014*</u>	<u>2013</u>
Spelarlön	71 895	53 811	47 879	41 757	35 857	28 255	33 148	34 177	30 233	35 506
Driftkostnader	220 546	156 441	133 269	123 347	128 131	108 260	120 130	105 523	94 242	105 866
*Spelarlön/driftkost.	33%	34%	36%	34%	28%	26%	28%	32%	32%	34%
*Spelarlön snitt/klubb	5 135	4 892	3 990	3 796	2 988	2 826	2 762	2 848	2 748	2 959
*Förändring spelarlön snitt/klubb	5%	23%	5%	27%	6%	2%	-3%	4%	-7%	

Tabell 8

**2022 består av 14 klubbar, 2021 av 11 klubbar, 2019 11 klubbar, 2017 10 klubbar, 2014 11 klubbar. Övriga år 12 klubbar*

Spelarlönernas utveckling (exkl sociala avgifter) över en tioårsperiod framgår av uppställningen ovan. Observera att det är olika antal klubbar respektive år varpå spelarlön snitt/klubb är en bättre jämförelsesiffra. Den genomsnittliga spelarlönekostnaden exkl sociala avgifter per klubb uppgick 2022 till 5135 tkr (2021: 4 892 tkr), en ökning med 5% (2021 23 %). Total ökning jämfört med 2019 var 35%, total ökning jämfört med 2018 var 72%. Medianen uppgår till 4 643 tkr (2021: 4 401 tkr, 2019: 3 410 tkr, 2018: 3 071 tkr). Av tabellen framgår att klubbarnas spelarlönekostnader stod relativt stilla under 10-talet. Viss osäkerhet finns kring om klubbarna alla år rapporterat enligt samma principer, varför försiktighet måste råda angående slutsatser rörande storleken på spelarsättningarna.

Den genomsnittligt beräknade spelarsättningen

Den genomsnittliga spelarsättningen uppgick år 2022 till 19 452 (2021: 18 530) kr/ månad per spelare vid tolv månaders anställning och antaget 22 spelare i en spelartrupp. Observera dock att detta bara är ett beräknat genomsnitt, baserat på klubbarnas uppgifter om den totala spelarsättningen, spannet mellan ersättningarna mellan olika lag och till olika spelare är stort. För ett allt större antal spelare i en spelartrupp är det idag möjligt att försörja sig på att spela fotboll, men hela spelartruppen har inte den möjligheten. En del spelare har också individuella sponsorkontrakt, som möjliggör att de lättare kan leva på sin fotboll, vilket inte syns i klubbens siffror.

Spelarsättningarnas andel av driftskostnaderna

Spelarsättningen står för 33 (34) % av driftskostnaderna vilket är i ungefär samma nivå som tidigare.

Personalkostnadernas andel av intäkterna i OBOS Damallsvenskan

På UEFA-nivå har man som riktlinje att de totala personalkostnaderna inte bör överstiga 70 % av klubbens intäkter för att inte riskexponeringen ska bli för stor. Utifrån ett finansiellt riskperspektiv innebär en lägre procentuell andel en lägre finansiell risk. Vid val av finansiell risknivå enskilda år mäts på detta sätt påverkas givetvis detta beslut av hur stort det egna kapitalet är i den enskilda klubben samt vilken verksamhetsrisk klubben är villig att ta, i form av risk att sämre sportsliga resultat på sikt genererar lägre framtida intäkter. På samma sätt riskerar för låga personalkostnader på kansliet att ge instabila föreningar. För att bedriva en professionell fotbollsverksamhet krävs resurser i form av kanslipersonal och kvalificerade tränare. Att hitta balansen mellan att bedriva en professionell fotbollsverksamhet utan att personalkostnaderna försätter klubben en finansiell risk är en utmaning för klubbarna.

Totala personalkostnader i förhållande till intäkter

	Pers.kostn/intäkter
IFK Kalmar	52%
FC Rosengård	55%
BK Häcken FF	59%
Piteå IF DFF	63%
KIF Örebro DFF	63%
Umeå IK FF	65%
Eskilstuna United DFF	66%
Linköpings FC	70%
Kristianstads DFF	72%
Vittsjö GIK	79%
IF Brommapojkarna	136%
Djurgårdens IF FF	153%
Hammarby	210%
AIK	310%

Tabell 9

I ovan siffror ingår totala personalkostnader och inte enbart spelarsättningar.

För dubbelklubbarna är procentsiffran extremt hög beroende på att de redovisar väldigt låga intäkter för damfotbollsverksamheten, se tabell 5, samtidigt som de redovisar personalkostnader i nivå med övriga klubbar. Detta tyder antingen på att de inte har redovisningen tillräckligt uppdelad mellan dam- och herrverksamhet så att siffrorna blir realistiska, eller att herrverksamheten stödjer damfotbollsverksamheten ekonomiskt. Övriga föreningar ligger betydligt lägre än föregående år och de flesta har en marginal till de rekommenderade 70 %.

BB Häcken FF, FC Rosengård, IFK Kalmar, KIF Örebro DFF och Umeå IK FF rapporterar alla personalkostnader på under 60% av totala kostnader. IFK Kalmar redovisar lägst personalkostnaderna i förhållande till intäkterna på 52%. Detta är dock en ökning med 65% mot IFK Kalmars personalkostnader 2021, då de spelade i Elitettan.

Kostnader per klubb 2022, 2021 2020 och 2019, tkr

(Exklusive extraordinära kostnader, finansiella kostnader, bokslutsdispositioner och skattekostnader).

	År 2022	År 2021	År 2020	År 2019	Förändring	Förändring
	Kostnader	Kostnader	Kostnader	Kostnader	2022-2021	2022-2019
FC Rosengård	35 573	30 251	23 291	24 799	18%	43%
BK Häcken FF	30 012	22 475	13 914	13 268	34%	126%
Eskilstuna United DFF	18 561	18 897	14 641	13 878	-2%	34%
Hammarby	16 860	11 141	Elitettan	Elitettan	51%	-
Linköpings FC	14 739	15 046	12 407	12 810	-2%	15%
AIK	13 861	8 860	Elitettan	Elitettan	56%	-
KIF Örebro DFF	13 126	10 702	7 142	6 988	23%	88%
Kristianstads DFF	13 090	12 201	9 366	8 013	7%	63%
Piteå IF DFF	12 993	12 666	11 599	12 753	3%	2%
IFK Kalmar	12 164	Elitettan	Elitettan	Elitettan	-	-
Djurgårdens IF FF	11 879	9 753	8 500	7 901	22%	50%
Umeå IK FF	11 387	Elitettan	7 762	Elitettan	-	-
IF Brommapojkarna	10 498	Elitettan	Elitettan	Elitettan	-	-
Vittsjö GIK	10 066	8 659	7 558	6 719	16%	50%
Växjö	Elitettan	14 113	10 504	11 273	-	-
IK Uppsala Fotboll	Elitettan	Elitettan	7 383	Elitettan	-	-
IF Limhamn Bunkeflo	-	-	-	5 008	-	-
* Totalt	224 809	174 764	134 066	123 410		

Tabell 10

Förändring mellan åren 2022 och 2021 samt 2019 redovisas i procent. 2019 tas med eftersom 2020 var präglad av pandemin vilket påverkade föreningarnas ekonomier.

2022 redovisar för första gången samtliga klubbar i OBOS Damallsvenskan kostnader på över 10 mkr. FC Rosengård och BK Häcken FF redovisar betydligt högre kostnader än övriga klubbar. Dessa två klubbar är som noterats i tabell 5 även klubbarna med de största intäkterna för 2022, vilka är i nivå med kostnaderna. BK Häcken FF har ökat kostnaderna sedan 2019 med 126%. Observera dock att för 2019 och 2020 avser siffrorna Kopparbergs/Göteborgs FC innan de bytte namn till BK Häcken FF och blev en del av storföreningen BK Häckens organisation, vilket givetvis gett helt andra förutsättningar till organisationsutveckling. Notera i tabell 5 att intäkterna växt i samma takt vilken tyder på en hållbar expansionstakt.

Vittsjö GIK redovisar likt 2021 de lägsta kostnaderna för OBOS Damallsvenskan. Klubben har under många år redovisat bland de lägsta kostnaderna i OBOS Damallsvenskan. Vittsjö GIK:s kostnadsökning är i linje med klubbarna i OBOS Damallsvenskans totala kostnadsökning när 2022 jämförs med 2021 10% och med 2020 32%, (se tabell 6).

AIK och Hammarby har störst kostnadsökningar gentemot 2021 med över 50 %, båda dock från nivåer under mediankostnad 2021. Som framkommer av tabellen är dubbelklubbarna väl spridda över kostnadsrankingen i serien. Även om det inte framkommer om vissa kostnader saknas i redovisningen för damfotbollsverksamheten är det i rapporten tydligt att kostnaderna är i nivå med övriga klubbar i serien men att intäkterna ligger långt efter. Återigen kan konstateras att damfotbollsverksamheten bekostas av klubbens övriga delar,

jämför tabell 5. Positivt är att klubbar med stor herrfotbollsverksamhet alltmer ser vikten av att prioritera även damfotbollsverksamheten, vilket är en tydlig trend över hela Europa och kan med de muskler dessa klubbar besitter skapa helt nya förutsättningar för damfotbollsspelare. För fotbollsföreningarna med enbart dam/flickverksamhet kan det därmed bli en svår konkurrenssituation när damfotbollsverksamheten i dubbelklubbarna, såväl i Sverige som i Europa, inte behöver bära sina egna kostnader. Detta är troligtvis något som kommer bli ännu mer märkbart närmaste åren.

Jämförelse klubbarnas kostnader och tabellposition

Kostnadsrangordning och tabellposition 2022

	<u>Kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
FC Rosengård	35 573	1
BK Häcken FF	30 012	2
Eskilstuna United DFF	18 561	8
Hammarby	16 860	5
Linköpings FC	14 739	3
AIK	13 861	14
KIF Örebro DFF	13 126	9
Kristianstads DFF	13 090	4
Piteå IF DFF	12 993	7
IFK Kalmar	12 164	11
Djurgårdens IF FF	11 879	10
Umeå IK FF	11 387	13
IF Brommapojkarna	10 498	12
Vittsjö GIK	10 066	6
Tabell 11		

För andra året i rad toppar FC Rosengård både kostnadsligan och tabellen, tätt följt av BK Häcken FF. Vittsjö GIK sticker med sin sjätteplats ut efter att återigen redovisa seriens lägsta kostnader, samtidigt som klubben behållit sin plats i högsta serien sedan de tog steget upp inför säsongen 2012.

År 2020 vanns serien av laget (Kopparbergs/Göteborgs FC) med de tredje högsta kostnaderna i OBOS Damallsvenskan. År 2019 vann det lag som hade högst kostnader i serien vilket då konstaterades som avvikelse från de två säsongerna tidigare. 2018 vann Piteå IF som redovisade seriens sjätte högsta kostnader och 2017 vann Linköpings FC som redovisade seriens femte högsta kostnader. Ser man dock tillbaka ytterligare på utfallet år 2010–2016 var det klubben med högst kostnader som vann serien.

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades. Årsredovisningarna för 2022 är således utgångspunkten vid Licensnämndens elitlicensbehandlingar inför säsongen 2024.

För att få elitlicens finns krav gällande eget kapital. Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Om Licensnämnden inte bedömer att handlingsplanen är orealistisk anses klubben ha uppfyllt kriteriet för det egna kapitalet. Om Licensnämnden bedömer att handlingsplanen är orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8 som visar att det egna kapitalet är noll eller positivt samt en likviditetsplan som visar att föreningen kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls, och inte särskilda skäl finns för undantag, beviljas ingen licens för nästa år, vilket innebär degradering en division nästkommande år. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2022. Följer klubben en av Licensnämnden godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsredovisning så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licensprövningen inför nästkommande säsong.

Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsredovisning fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll och inlämna denna senast den 1 oktober, samt en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året. Om dessa krav inte uppfylls och särskilda skäl inte finns för undantag så beviljas ingen elitlicens för nästa år, vilket innebär degradering en division inför nästkommande säsong. Jämför ovan sammanställningen över klubbarnas egna kapital per den 31 december 2022.

Om klubben återigen i årsredovisningen redovisar negativt eget kapital, efter att man under hösten innan, beviljats elitlicens utifrån periodiserat bokslut och inlämnad likviditetsplan, har klubben att senast den 1 oktober påföljande år visa ett periodiserat bokslut per den 31 augusti som visar att det egna kapitalet är positivt eller noll, en likviditetsplan som visar att klubben kan klara sina betalningar under resten av året samt en resultatprognos som visar att klubben kommer att redovisa ett eget kapital som är positivt eller noll per den 31 december det året.

De två ytterligare ekonomiska krav för elitlicens som finns gäller dels betalningar, dels fortsatt drift. Per den 31 augusti det inte får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF, annan medlemsklubb eller till utländsk klubb avseende spelarövergångar som inte kan kvittas mot fordringar, eller till professionella spelare, och i förekommande fall till klubbdirektör, ekonomichef, medieansvarig, läkare, fysioterapeut, säkerhetsansvarig, ansvarig för tillträde till arenan för funktionshindrade, huvudtränare A-lag, assisterande tränare A-lag samt ungdomsansvarig. Per den 1 oktober

ska styrelsen intyga att klubben har ekonomiska förutsättningar att driva verksamheten hela nästkommande år. Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum och/eller styrelsen inte kan intyga att klubben har förutsättningar för fortsatt drift hela nästkommande år ska elitlicens för nästkommande år inte beviljas.

Därutöver finns, för att beviljas elitlicens, krav på; huvudtränare, medicinsk undersökning av spelare, minst ett ungdomslag i åldern 12-17 år som deltar i tävlingsspel samt genomgången antimatchfixingutbildning.

Licenssökande kan få negativt beslut i Licensnämnden prövat i Överklagandenämnden. Elitlicens beviljas för ett år i taget.

Se vidare Reglemente för Elitlicensen och Anvisningar till Elitlicensens Ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se under Fotbollen i samhället, under Om SvFF, under Organisation, under Ekonomi.

OBOS Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

Det egna kapitalet mäts alltid för hela föreningen till skillnad från resultatet, som ska avse fotbollsverksamheten oavsett om föreningen har andra idrottssektioner, eller om herr/pojkverksamhet finns i föreningen. I annat fall framgår det av denna rapport.

Eget kapital och soliditet 2022 samt elitkonsekvens 2024

	<u>Eget kapital</u>	<u>Totalt kapital</u>	<u>Soliditet</u>	<u>Elitlicenskonsekvens inför år 2024</u>
Djurgårdens IF FF	215 912	382 832	56%	Klarar EK-kriteriet för licens 2024
Hammarby	115 587	215 348	54%	Klarar EK-kriteriet för licens 2024
AIK	81 458	255 209	32%	Elitettan 2023
IF Brommapojkarna	45 605	55 721	82%	Klarar EK-kriteriet för licens 2024
Linköpings FC	1 034	1 912	54%	Klarar EK-kriteriet för licens 2024
Kristianstads DFF	478	965	50%	Klarar EK-kriteriet för licens 2024
BK Häcken FF	344	3 251	11%	Klarar EK-kriteriet för licens 2024
FC Rosengård	299	4 336	7%	Klarar EK-kriteriet för licens 2024
IFK Kalmar	279	1 232	23%	Klarar EK-kriteriet för licens 2024
Vittsjö GIK	216	8 037	3%	Klarar EK-kriteriet för licens 2024
Piteå IF DFF	185	3 559	5%	Klarar EK-kriteriet för licens 2024
Eskilstuna United DFF	55	3 482	2%	Elitettan 2023, ej beviljad elitlicens för 2023
Umeå IK FF	-11	1 613	neg	Elitettan 2023
KIF Örebro DFF	-425	1 680	neg	Klarar, efter godkänd handlingsplan, EK-kriteriet för licens 2024
Totalt	461 016	939 177	49%	
exkl dubbelklubbar	2 454	30 067	8%	
<i>Nyuppflyttade till säsongen 2023</i>				
IFK Norrköping FK	137 471	492 570	28%	Klarar EK-kriteriet för licens 2024
Växjö	84	1 790	5%	Klarar EK-kriteriet för licens 2024
IK Uppsala Fotboll	-933	1 175	neg	Klarar, efter godkänd handlingsplan, EK-kriteriet för licens 2024

Tabell 12

Av de fjorton klubbar som spelade i OBOS Damallsvenskan 2022 som är med i redovisningen ovan redovisade 12 klubbar (2021: 11 klubbar av totalt 12 klubbar) positivt eget kapital och två klubbar negativt eget kapital.

Samtliga klubbar som medverkar i OBOS Damallsvenskan 2023 har under våren fått ett delbeslut, beträffande elitlicens inför säsongen 2024. Samtliga klubbar klarar eget kapitalkravet, så även KIF Örebro DFF, efter inlämnat handlingsplan som inte bedömdes vara orealistisk av Licensnämnden. Detta är första gången på flera år samtliga klubbar i OBOS Damallsvenskan uppfyller eget kapitalkravet genom positivt eget kapital i årsbokslutet eller genom godkänd handlingsplan. Under licensprövningen 2022 och 2021 upprättade en klubb periodiserat bokslut (Eskilstuna United DFF) och 2020 upprättade totalt tre klubbar periodiserat bokslut (Eskilstuna United DFF, KIF Örebro DFF samt Växjö DFF).

Umeå IK FF spelar 2023 i Elitettan och elitlicensprövas därför inte avseende det egna kapitalet för Elitlicens 2024. Eskilstuna United DFF beviljades inte elitlicens för säsongen 2023 eftersom föreningen redovisade negativt eget kapital per den 31 augusti 2022 och därmed inte uppfyllde kravet på noll eller positivt i eget kapital för elitlicens i artikel 2.1 i SvFF:s Reglemente för Elitlicensen – Allsvenskan, OBOS Damallsvenskan och Superettan.

De nyuppflyttade klubbarna till OBOS Damallsvenskan 2023 har under våren 2023 genomgått elitlicensprövning avseende det egna kapitalet beträffande elitlicens inför säsongen 2024. Av dessa redovisade IK Uppsala Fotboll negativt eget kapital, men även dessa har fått inlämnad handlingsplan godkänd av Licensnämnden.

I elitlicensprövningen 2023 avseende 2022 års årsredovisning mäts det egna kapitalet för Djurgårdens IF FF, Hammarby, AIK och IF Brommapojkarna för hela föreningskoncernen varför det egna kapitalet och balansomslutningen även i denna analys består av föreningskoncernens siffror, varpå det totala egna kapitalet och den totala balansomslutningen för samtliga klubbar i OBOS Damallsvenskan är betydligt större än tidigare. Det totala egna kapitalet uppgår till 461 016 tkr, exkluderas de fyra dubbelklubbarna uppgår de kvarstående 10 föreningarnas egna kapital till 2 454 tkr, vilket kanske är den tydligaste siffran som illustrerar klubbarnas olika förutsättningar.

Under hösten fattar Licensnämnden beslut avseende övriga kriterier, som ska uppfyllas för att kunna ge slutlig licens inför nästkommande säsong.

Eget kapital, redovisat resultat samt driftsresultat

	<u>Eget</u> <u>kapital</u>	<u>Resultat</u>	<u>Drift-</u> <u>resultat</u>	<u>Soliditet</u>
Djurgårdens IF FF	215 912	-6 882	-6882	56%
Hammarby	115 587	-11 249	-11234	54%
AIK	81 458	-10 926	-11788	32%
IF Brommapojkarna	45 605	-4 454	-4410	82%
Linköpings FC	1 034	19	-1592	54%
Kristianstads DFF	478	-633	-1546	50%
BK Häcken FF	344	3	-1374	11%
FC Rosengård	299	-786	-5574	7%
IFK Kalmar	279	-224	-216	23%
Vittsjö GIK	216	-627	-941	3%
Piteå IF DFF	185	-280	-176	5%
Eskilstuna United DFF	55	607	243	2%
Umeå IK FF	-11	-1 117	-1116	neg
KIF Örebro DFF	-425	-1 285	-1602	neg
Totalt:	461 016	-37 834	-48 208	49%
exkl dubbelklubbar:	2 454	-4 323	-13 894	8%

Tabell 13

Som tidigare konstaterats kan damfotbollsverksamheten som är en del av klubbar med elitherrfotbollsverksamhet redovisa stora underskott då många av dessa klubbar har resurser för detta.

Även om samtliga klubbar i OBOS Damallsvenskan 2023 klarade kravet om eget kapital, varav två efter inlämnad handlingsplan ser läget bekymmersamt ut för flertalet av klubbarna. Sex av klubbarna har en soliditet på under 7 %, samtidigt som den totala soliditeten, om dubbelklubbarna exkluderas, uppgår till 8 %, vilket är oroväckande lågt. De flesta klubbarna (dubbelklubbarna borträknade) har enbart några få hundratusen i eget kapital samtidigt som de redovisar underskott på något högre belopp. I sex av fallen är driftunderskotten på över 1 mkr, vilket gör att flera av klubbarna för att behålla ett positivt eget kapital är beroende av spelarrättighetsförsäljningar, framgångsrikt spel i UWCL eller som i Linköpings FC:s fall utdelning från dotterbolag, om driftresultatet består. Med dagens ekonomiska läge med hög inflation och höga el- och räntekostnader kan de närmaste åren väntas bli tuffa för klubbarna. Lägg därtill det ökade intresset för damfotboll bland de etablerade herrfotbollsklubbarna i Europa med ökade spelarlöner som följd kan kostnaderna eventuellt väntas stiga än mer i klubbarna. Möjligheter finns dock att även spelarrättigheterna ökar och kan komma svenska klubbar till del. Men i närtid krävs att klubbarna vänder driftunderskotten för att komma i balans med sina ekonomier, där kostnadssidan är den del klubbarna har störst möjlighet att själva kontrollera.